

Joaveski paisu kalapääsu ülevaatus akt

Ülevaatus aeg: 29.11.2013.a.

Ülevaatus koht: Joaveski küla, Kuusalu vald, Harjumaa.

Ülevaatus teostasid ja kohal viibisid:

Nikolai Laanetu - ekspert

Andres Õis - AS VEEJAAM esindaja, projektijuht

Enn Eeriksoo - AS VEEJAAM töötaja

Ülevaatus käigus tutvuti kalapääsu rajamiseks tehtud tööde tulemustega ja kalapääsu prognoositava toimimisega ning reaalse olukorraga tegevuse piirkonnas.

Joaveski paisule ehitatud kalapääs on ehitatud tööprojekti kohaselt ülevoolusätkudega kamberkalapääsuna. Kalade pääs kalateele on raskendatud alumise astangu ja selle alla jääva veetaseme suurest vahes (foto 1). Kalapääsu alla on soovitatav rajada tõkend karestik, mis tõstab kalatee all olevat veetaset 15-20 sm ja loob soodsama ooteala. See loob kaladele olulisemalt paremad tingimused kalapääsule siirdumiseks (foto 2).

Väljumiskohale paisjärve on paigaldatud kalade läbimist fikseeriv spetsiaalne pildistamise-filmimise seade. Selle töö tulemused pole praegu veel andnud oodatud tulemusi, sest kalade ränne on vaibunud ja ka kalateele on pääs raskendatud seoses alumise astme juure veetasemete planeeritust suurema vahega.

Kalade siirdumistõkestamiseks elektrijaama vee väljumise kanalis on paigaldatud kettidest hirmutus tõkend (foto 3). Enn Eeriksoo andmetel toimus eelmistel aastatel meriforelli kudumine väljavoolu kanalis, siis sellel aastal nende kudumist siin ei täheldatud. Meriforell kudes joastiku aluse karestiku algusosas. Karestikulise jõelõigu põhi on paene ja siin leidub vähe sobivat kudemissubstraati, seetõttu oleks otstarbekas siia 2-5 sm veerise lisamisega luua ligemale 200-300 meetri ulatuses lõhelistele ja jõesilmule sobiv koelmu ala.

Kalade parema liikumise tagamiseks üle joastiku on otstarbekas ja ka võimalik kujundada joastiku astangud selliselt, mis ei kahjusta joastiku vaatelisust, kuid tagavad kalade parema liikumise ülesvoolu.

Ülevaatus tulemusena võib märkida, et kalapääsu võib lugeda valminuks, kuid täiendaval on vajalik rajada kalatee alusele jõelõigule tõkend karestik, mis võimaldab kalade paremat pääsu kalateele.

Ülevaatusakti koostas:

Nikolai Laanetu

Foto 1. Kalapääsu üldvaade

Foto 2. Kalapääsu alla on vajalik vee äravoolu paisutamiseks rajada suurtest kividest tõkend kärestik mis tõstab veetaset 15-20 sm, (vt. nooltega näidatud piirkonnas).

Foto 3. Elektriijaama väljavoolu kanalissee kalade siirdumise tõkestamiseks rajatud kett-kardin.